

A nemzeti bíróság nem módosíthatja az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt tisztességtelen feltétel tartalmát

Amennyiben e bíróság ilyen feltétel meglétét állapítja meg, köteles arra szorítkozni, hogy annak alkalmazásától eltekintsen

Spanyolországban a pénzbeli, lejárt és követelhető, 30 000 eurót meg nem haladó értékű tartozás megfizetésére való kötelezés iránt kérelmet lehet benyújtani a bíróságokhoz, ha e tartozás összege megfelelő módon igazolt. Ha e követelményeknek megfelelően ilyen kérelem kerül benyújtásra, az adósnak a tartozását meg kell fizetnie, vagy 20 napos határidőn belül e megfizetéssel szemben ellentmondást terjeszthet elő, mely esetben az ügye rendes polgári eljárás keretében kerül elbírálásra. A spanyol jog azonban a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tárgyában eljáró bírót nem jogosítja fel arra, hogy az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt tisztességtelen feltétel semmisségét hivatalból megállapítsa. Az ilyen szerződésben foglalt feltétel tisztességtelen jellegének az értékelése csak abban az esetben megengedett, ha a fogyasztó ellentmondást terjeszt elő.

Ezenfelül abban az esetben, ha a spanyol bíróság jogosult a fogyasztói szerződésben foglalt tisztességtelen feltétel semmisségének a megállapítására, a nemzeti jog lehetővé teszi a számára, hogy a szerződést kiegészítse e feltétel tartalmának a tisztességtelen jellegét megszüntető módosítása útján.

Calderón Camino 2007. májusában 30 000 eurós összegű kölcsönszerződést kötött a Banesto nevű spanyol bankkal gépjármű vásárlása céljából. Az ügyleti kamat mértékét 7,950%-ban, a TÉHM-t (teljes éves hiteldíjmutató) 8,890%-ban, a késedelmi kamat mértékét pedig 29%-ban határozták meg.

Bár a vitatott szerződés lejáratának időpontjaként 2014. június 5-ét rögzítették, a Banesto úgy vélte, hogy e szerződés ezen időpontot megelőzően lejárt, mivel 2008 szeptemberében hét havi törlesztőrészlet még nem került megfizetésre. A Banesto ezért 2009. január 8-án a Juzgado de Primera Instancia n° 2 de Sabadell-hez (Spanyolország) fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet nyújtott be 29 381,95 eurós összegre, amely a meg nem fizetett havi törlesztőrészleteknek a szerződéses kamatokkal és költségekkel növelt összegének felelt meg.

E bíróság végzést hozott, amelyben hivatalból megállapította a késedelmi kamatokra vonatkozó feltétel semmisségét, mivel az tisztességtelen jellegűnek minősül. Ezenfelül a késedelmi kamat mértékét 29 %-ról 19 %-ra mérsékelte, és a Banesto-t arra kötelezte, hogy számolja újra a kamatok összegét.

Az e végzéssel szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljáró Audiencia Provincial de Barcelona (Spanyolország) a Bíróságtól azt kérdezi, hogy egyrészt a tisztességtelen feltételekről szóló irányelvvel¹ ellentétes-e az olyan tagállami szabályozás, mint amely az alapügy tárgyát képezi, amely a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy hivatalból értékelje a fogyasztói szerződésben foglalt kikötés tisztességtelen

¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás: 15. fejezet 2. kötet 288. o.).

jellegét. A spanyol bíróság másrészt arra vár választ, hogy összeegyeztethető-e ugyanezzel az irányelvvel a spanyol szabályozás, amely a bíróságok számára nem csak azt teszi lehetővé, hogy a tisztességtelen feltétel alkalmazásától eltekintsenek, hanem azt is, hogy az ilyen feltétel tartalmát módosítsák.

A Bíróság a mai napon hozott ítéletében először is megállapítja, hogy a nemzeti bíróság hivatalból köteles vizsgálni a fogyasztói szerződésben foglalt szerződéses feltétel tisztességtelen jellegét, amennyiben a rendelkezésére állnak az e tekintetben szükséges ténybeli és jogi elemek. A Bíróság kimondja, hogy a spanyol szabályozás nem teszi lehetővé a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tárgyában eljáró bíróság számára, hogy hivatalból értékelje az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt feltételek tisztességtelen jellegét, jóllehet az ehhez szükséges valamennyi jogi és ténybeli elem e bíróság rendelkezésére áll. E körülmények között a Bíróság megállapítja, hogy az ilyen eljárásjogi szabályozás csökkenti a tisztességtelen feltételekről szóló irányelv által a fogyasztók számára biztosítani kívánt védelem hatékonyságát.

A fizetési meghagyásos eljárásnak az egészére, a menetére és a sajátosságaira tekintettel ugyanis nem elhanyagolható annak a kockázata, hogy az érintett fogyasztók nem terjesztik elő a tisztességtelen feltétel semmisségének a megállapításához megkövetelt ellentmondást. Bizonyos tényezők ugyanis visszatartják a fogyasztót attól, hogy ellentmondást terjesszen elő (az ezen ellentmondásra vonatkozóan előírt különösen rövid határidő, a jogi lépés költsége, és annak a vitatott tartozáshoz viszonyított összege, a jogaik ismeretének a hiánya, a rendelkezésükre bocsátott információk hiányossága az eladó vagy a szolgáltató által előterjesztett, fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem tartalmának korlátozottsága miatt). Így az eladók vagy a szolgáltatók számára elég lenne a rendes polgári eljárás helyett fizetési meghagyásos eljárást indítani ahhoz, hogy a fogyasztókat megfosszák az irányelv által elérni kívánt védelemtől.

E körülmények között a Bíróság arra a következtetésre jut, hogy a spanyol eljárásjogi szabályozás nem összeegyeztethető az irányelvvel, mivel az eladók vagy szolgáltatók által a fogyasztók ellen indított jogvitákban lehetetlenné vagy túlzottan nehézvé teszi annak a védelemnek az alkalmazását, amelyben az irányelv e fogyasztókat részesíteni kívánja.

Másodszor, ennek megállapítását követően a bíróság emlékeztet arra, hogy az irányelv szerint az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződésben foglalt tisztességtelen feltételek nem jelentenek kötelezettséget a fogyasztóra nézve, és az ilyen feltételt tartalmazó szerződés változatlan feltételekkel továbbra is köti a feleket, ha a szerződés a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető. Következésképpen a Bíróság megállapítja, hogy az irányelvvel ellentétes a spanyol szabályozás, mivel a nemzeti bíróság számára lehetővé teszi, hogy a tisztességtelen feltétel semmisségének a megállapítása esetén e feltétel tartalmát módosítsa.

A Bíróság álláspontja szerint ez a lehetőség, amennyiben a nemzeti bíróság rendelkezésére állna, megszüntethetné azt a visszatartó erőt, amely az eladók vagy szolgáltatók tekintetében jelentkezik az ilyen tisztességtelen feltételeknek a fogyasztók vonatkozásában való pusztán és egyszerű alkalmazhatatlansága következtében. Emiatt e lehetőség nem tudna a fogyasztók számára olyan hatékony védelmet biztosítani, mint amelyet a tisztességtelen feltételek alkalmazhatatlansága eredményez. Ha a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy a tisztességtelen feltételek tartalmát módosítsa, az eladók vagy szolgáltatók továbbra is alkalmazni próbálnák e feltételeket annak tudatában, hogy még ha azok érvénytelenségét meg is állapítanák, a szerződést a bíróság a szükséges mértékben továbbra is kiegészíthetné oly módon, hogy az említett eladók vagy szolgáltatók érkei biztosítottak legyenek.

Következésképpen a nemzeti bíróságok a tisztességtelen feltétel meglétének a megállapításakor csak arra kötelesek, hogy az ilyen feltétel alkalmazásától eltekintsenek annak érdekében, hogy az ne váltson ki kötelező joghatásokat a fogyasztó vonatkozásában, de nem jogosultak arra, hogy a feltétel tartalmát módosítsák. A szerződésnek, amelybe a feltétel illeszkedik, ugyanis főszabály szerint úgy kell fennmaradnia, hogy csak a tisztességtelen feltételek elhagyása jelentsen módosulást, ha a belső jogszabályok értelmében a szerződés jogilag ilyen módon fennmaradhat.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106